

“Ece Ayhan Çağlar” Hakkında Bilinmeyenler

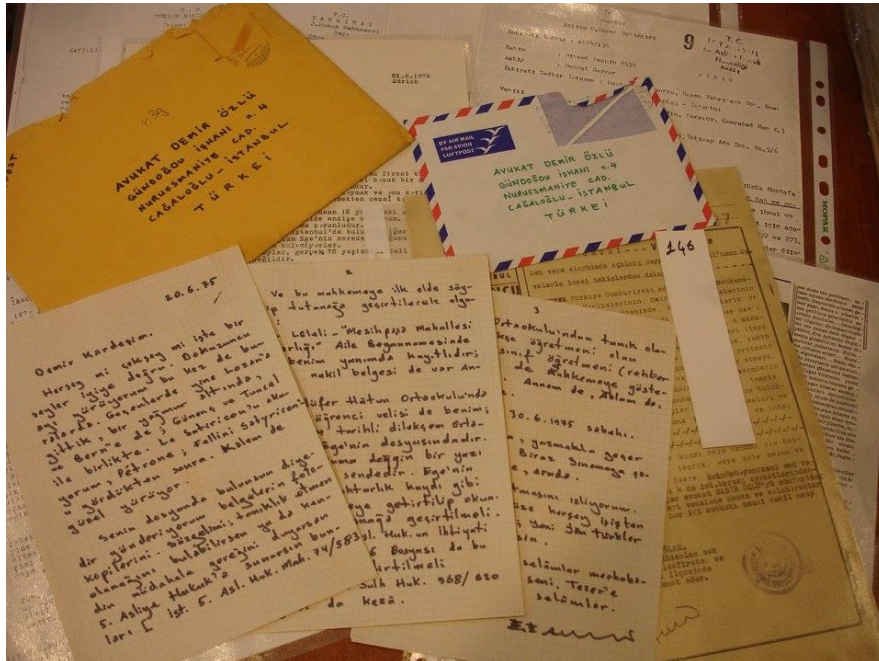
‘İkinci Yeni’ şiir akımının ağababası Ece Ayhan Çağlar, 14 yıl önce bugün - 12 Temmuz 2002 tarihinde- vefat etti. ‘Sıkı şair’ Ece Ayhan, 1950’li yıllarda kaleme aldığı ilk şiirlerinden başlayarak 1990’ların sonuna kadar uzanan yarım yüzyıllık edebiyat serüveninde Türk dilinin bilişsel sınırlarını zorlayıp ‘imgesel alan derinliği’ni genişleten ve sonuç olarak da Türkçe’nin tahayyül gücünü (imgelemine) özgürleştiren özel bir “şiir dili” kurmuştur. Bir anlamda, dili kırmış ve dilin imkânlarını arttıracak yapı söküm yöntemlerini yürürlüğe sokmuştur. Kendisinin ‘sıkı şiir’ olarak tanımladığı bu dilin motifleriyle birlikte iktidarın tarihsel ve süreksel gaddarlıkları ifşa edilmiş, iktidarın her biçimine karşı ‘sivil bir duruş’ sergilenmiştir. Ece Ayhan’ın poetikası, ‘kötülük dayanışması’na karşı ‘hakkınlığın inadı’nın yüklenerek herkes için ışıldayan ‘iyi bir güneş’i imgeler ve tahayyül eder. Ece Ayhan karamsardır, ancak onun karanlığı akkor bir karşıtlık içerir: Kömürün - zamanla, tarihsel ve kimyasal olarak- elmasa dönüşmesi gibi...

Ece Ayhan’ın yaşamını ve maruz kaldığı durumları araştırmak şiirlerinde imlediği tarihsel olayları araştırmak kadar karmaşık bir gayrettir. Elde ettiğiniz her yeni “buluntu” Ece Ayhan’ın yaşamını ve duygudurumlarını anlamak yolunda kolaylık sağlayacağına araştırmacıyı daha karmaşık bir dolambaca sürükler. Bununla birlikte, Ece Ayhan’ın yaşamının bir kent efsanesine ve tuhaf söylencelere dönüştürülerek popülerleştirilmiş olması araştırmacının belirgin bir kestirime ulaşmasını katbekat zorlaştırır.

Geçtiğimiz bir yıllık süre zarfında Ece Ayhan’ın yaşamındaki “bulanık” ve “belirsiz” olaylardan bazılarının bütün bütün olmasa da biraz daha aydınlandığını söyleyebilirim. Belirsizliklerin azalmasında Ece Ayhan’ın Enis

Batur'a yazdığı mektupların Noktürn Yayınları tarafından "Hoş Çakal Hoş Tilki" adıyla Eylül 2015'te yayımlanmasının payı büyüktür. Ece Ayhan'ın Enis Batur'a yazdığı 1 Eylül 1977, 12 Şubat 1978, 14 Mart 1978, 8 Nisan 1978 tarihli mektuplarda açıkladığı olaylar, sanırım, bu açıdan en önemlileri... Söz konusu mektuplar Ece Ayhan'ın Zürih'teki beyin ameliyatlarına, tedavi sürecine ve bu süreçte Ece Ayhan için sanatçılar tarafından İstanbul'da toplanan yardım paralarına (yardım fonuna) ilişkin çeşitli bilgiler, isimler, suçlamalar ve hukukî girişimler (adalet arayışları) içeriyor. Aynı zamanda bazı arkadaşlarının ve bazı avukatların Ece Ayhan'ı nasıl zor bir durumda -düşüşte- bıraktığını, o dönem Ece Ayhan hakkında nasıl bir kara propagandanın kimler tarafından yürütüldüğünü, Ece Ayhan'a uygulanan birçok haksızlığın ve insafsızlığın nasıl örtbas edildiğini, çoğu -sözde- arkadaşının Ece Ayhan'a nasıl sırt çevirdiğini ve nasıl kaçıştığını da gösteriyor... Söz konusu mektuplarda anlatılan olaylar, Ece Ayhan'ı "bir insan topluluğunda yaşamadığı" sonucuna çıkarıyor ve bu "kara gerçek", Ece Ayhan'ın tüm hayatını geri dönülmez bir şekilde etkiliyor. "Hoş Çakal Hoş Tilki" adlı kitapta yer alan 12 Nisan 1978 tarihli mektubunda şöyle diyor Ece Ayhan: "(...)böyle her şeyin ucundayken bir kişinin içyüzünü açıklamayacaktım, öylesine Doğrucu Davut'luk fazla kaçtı. İnsanların hepsinin görüldüğü gibi insancıl olmadıklarını bilmem gerekti.(...)"

Ece Ayhan'ın yaşamına ilişkin ikinci önemli buluntuyla Gezegen Sahaf (Sedat Yardımcı) tarafından Taksim-Aslıhan Pasajı'nda 26 Aralık 2015 tarihinde gerçekleştirilen kitap ve efemera müzayedesinde karşılaştım. Açık arttırmaya çıkan eserler arasında avukat ve yazar Demir Özlü'nün arşivindeki 1970-80'li yıllara ait bazı hukuki belgeler ile mektuplar yer alıyordu. Açık arttırmaya katılan genç şair Uğur Yanıkel'le birlikte belgeleri inceledik. Belgelerin arasında 1975 yılında 12 yaşındaki oğlunun velayetini almak için Ece Ayhan'ın açtığı dava sürecine ve temyizine ilişkin hukuki dilekçeler, karar belgeleri, notlar ve özel bir mektup bulunmaktaydı. Bu mektup ve belgelerde Ece Ayhan, bir dini tarikat mensubundan bahsediyor ve oğlunun velayetini kaybetmesinde bu tarikat mensubunun rolünü anlatıyordu.

Ece Ayhan'ın yaşamına ilişkin üçüncü önemli bilgi seti, Üvercinka Dergisi'nin Haziran 2016 tarihli 20. sayısında yayımlandı. 1965-66 yıllarında Denizli'de Halkevi başkanlığı görevini yürüten Abdurrahim Sercan, Ece Ayhan'ın Denizli-Çardak İlçesi Kaymakamı olduğu dönemde yaşanan olayları açık yüreklilikle Üvercinka Dergisi'nde kaleme almış. Ece Ayhan'ın başına gelenleri şöyle anlatıyordu Abdurrahim Sercan: “Şairliğini daha sonra tanıdığım Denizli Çardak Kaymakamı Ece Ayhan, devamlı halkın içinde, onların sorunlarını dinleyen ve çözmeye çalışan, genç, devrimci ve yurtsever kişiliğiyle görev yapıyordu. Bir gün Çardak kasabasının Bozkurt nahiyesini gezerken dikkatini çeken bir olay yaşanır. (...) Olayın üstüne gitmeye karar verir. Gider de... Ama aradan çok zaman geçmeden Ece Ayhan'a yönelik saldırılar ve iftira kampanyası başlar. (...) Bir akşamüstü kaymakamlık, gerici yobazlar tarafından basılır, Ece Ayhan darp edilir, birçok hakarete uğrar. Olay büyümeden güvenlik güçleri tarafından önlenir. (...) Zamanın hükümeti, Ece Ayhan'a görevinden el çektirir. Olayların ulusal basında çıkması önleniyse de, sanırım bazı yerel gazetelerde (‘Yeşil Çivril’ gibi) haberin çıkması özellikle sağlanmıştı.”

“12.07.1968 tarihli Milliyet Gazetesi’nden...”

Abdurrahim Sercan'ın Üvercinka Dergisi'ndeki yazısında anlattıkları, Ece Ayhan ile aynı dönemde (Darendede) kaymakamlık yapan Erdoğan Alkan'ın Varlık Dergisi'nde (Eylül 2002, Sayı: 1140) Ece Ayhan'ın ağzından aktardığı bilgilerle örtüşüyor ve birbirlerini tamamlıyor.

Sonuçta, ben, Uğur Yanıkel ve birkaç arkadaşım Ece Ayhan'ın yaşamını araştırmaya devam ediyoruz. Sıkı şair Ece Ayhan'ın yaşamındaki 'kara gerçek'leri bulmak, aydınlatmak ve Ece Ayhan'ın temsil ettiği 'hakkınlığın inandı'nmı anlamak için ömrümüz yeter mi bilmiyorum... Ama elimizden gelen gayreti göstereceğimizden hiç şüphemiz olmasın.

Zafer Yalçınpınar
12 Temmuz 2016, Aydınlık Gazetesi

Ece Ayhan araştırmalarının indeksine <http://bit.ly/eceindeks> adresinden, “Bakışsız Bir Kedi Kara” adlı Ece Ayhan web sitesine ise <http://zaferyalcinpınar.com/bakissiz.html> adresinden ulaşabilirsiniz.